

Záludná trampolína aneb „Bezpečný domov“ není jen prázdné heslo

Author: Petr Bým | Published: 26.05.2014

Pražský skandinávský výsadek svým Bezpečným domovem navazuje na tradiční firemní „Safety week“, které Skanska pořádá každoročně v některé zemi svého působení. Jeho součástí bývají na jedné straně bezpečnost stavění (u nás má stavebnictví největší podíl na smrtelných pracovních úrazech), na druhé pak bezpečnost samotných produktů společnosti, v tomto případě bytů. Jak ukázala návštěvnost a koneckonců tak trochu i průběh diskusního setkání, které minulý týden Skanska Reality ve spolupráci se Stavebním fórem na toto téma uspořádala, Švédové zase jednou u nás hrají roli průkopníků a pionýrů.

Kdo a co stojí v pozadí

„Ale my za to nemůžeme!“ - to jsou podle profesora Plánky, lékaře FN Brno, první věty, s nimiž rodiče vstupují do ordinace s poraněným dítětem. Podle něj je tomu ovšem přesně naopak - za zdravotní stav dětí, zejména těch malých, vždy pochopitelně odpovídají rodiče. Na to ostatně myslí i legislativa, která lékařům v některých případech ukládá oznamovací povinnost (syndrom týraného dítěte, dopravní nehody apod.). Samozřejmě, že mnohem lepší než hrozba represí je prevence. Bytová architektura v tom nejširším slova smyslu v tomto ohledu nabízí docela hodně. Jenom nominální výčet toho všeho, co „zdravotně“ bezpečné bydlení obnáší, je až překvapivě dlouhý - byť slogan „Bezpečný domov“ ve spojitosti s prevencí dětských úrazů u laika vyvolá nejspíš jen velmi slabé reminiscence, oscilující kolem záslepek elektrických zásuvek a pečlivě zavíraných oken.

V komplexním pojetí ovšem bezpečnou domácnost představuje už zdravé vnitřní prostředí - dítě, omámené výpary formaldehydu či nedostatkem čerstvého vzduchu má nepochybně k pádům i jiným poraněním blíže než jiné. Pak už přichází na řadu hard-ware našich bytů, respektive jeho úrazově-preventivní funkce: výhradně svíslá zábradlí s malými rozestupy příček, protiskluzové a také měkké podlahy, netříštivá skla, bezprahové dveře, chrániče rohů nábytku i stěn, zářáčky do dveří, zásuvek a skříní, podložky do vany, senzorové noční osvětlení či termostatické baterie, chránící proti opaření horkou vodou. A také krátké šňůry od elektrických spotřebičů, o něž nelze zakopnout a zařízení tak poslat k zemi, v horším případě na samotného „pachatele“.

Domácnost s rozumem

Bezpečnost provozu jakékoli domácnosti ovšem vyžaduje ještě a hlavně zdravý rozum při jeho organizaci. Tak například nábytek musí mít potřebnou stabilitu, což zvláště u vyšších kusů s úzkou základnou není pravidlo. Častou chybou rovněž bývá umístění zásuvkové skříňky v kuchyňské lince hned vedle sporáku nebo jiného tepelného zdroje, nebo také ubrusy či záclony, splývající k zemi až na dosah malých dětí. „Já jsem vždy velmi překvapená často velmi ležérním umístováním venkovních bazénů. Ty jsou někdy do terénu tak zasazené, že jsou pro děti v podstatě neviditelné. Přitom existují země, kde bazény už musejí být povinně vybaveny zábradlím či ohrádkou,“ upozorňuje docentka V. Benešová z Národního koordinačního centra prevence úrazů na další „bezpečnostní“ dluh českých domácností, jehož závažnost čas od času černé kroniky smutně potvrzují. Modernizace českých domácností přináší i další záludnosti - třeba v podobě oblíbených trampolín. Ty jsou vždy určeny jen pro jednoho skokana, bohužel to děti zhusta nerespektují (a rodiče nevědí), což často končí nějakým poraněním.

Každý hard-ware ovšem slouží tak dobře, jaká je kvalita jeho obsluhy. „Za každým úrazem malého dítěte je samozřejmě nepozornost či nedostatečná péče rodičů,“ tvrdí L. Plánka. Už zmíněná čísla a především jejich porovnání se zahraničím naznačují, že v tomto ohledu u nás není ideální situace. Stejně jako v oblasti státem organizované prevence, která je nutným předpokladem k omezení zbytečně vysoké úrazovosti českých dětí.

Mentálně nepřipraveni

Stran bydlení je dnes Česko stále v prvním, respektive základním stadiu svých potřeb na tomto poli. Stručně řečeno: pozornost většiny „bydlících“ se koncentruje na získání bytu. Samotná jeho kvalita, respektive kvalita bydlení zatím společnost zajímá méně. Bezezbytku to platí i pro problém bezpečného provozu domácností a prevence domácích úrazů.

Nutno konstatovat, že v tomto ohledu česká společnost pouze kopíruje ignoranci svých elit. Na první pohled je vše, jak má být: máme Národní koordinační centrum prevence úrazů, jehož základním úkolem je tvorba statistické databáze, z níž zejména by měly vycházet praktické počiny státu na tomto poli. Bližší pohled na jeho činnost ale signalizuje vysoký stupeň nezájmu. Organizace s veledůstojným jménem sídlí na okraji areálu motolské nemocnice v domcích doslova protektorátní provenience i vzhledu a zaměstnává 1,2 pracovníka. A hlavně „žije“ jen díky velkorysosti FN Motol (unijní finanční injekce už došly) a entuziasmu pediatrické lékařské obce. Na zdravotnickou prevenci se prostě v Česku zatím mnoho nemyslí, body na něj ministerstvo zdravotnictví nepřiděluje.

Nadějně začátky

Kampaní „Bezpečná domácnost“ tak Skanska vstupuje na pole nepřilíšané. Koneckonců stejně jako v případě zelené architektury. Ovšem zatímco premiérové zelené kanceláře Skanska na trh - trochu nešťastně z hlediska času - uvedla právě při nástupu recese, s problematikou bezpečného bydlení vstupuje do přece jen lepších poměrů. Pravda, dosti slabá účast developerské obce na zmíněné akci a základní téma jejich dotazů („jak se prvky bezpečného bydlení promítají do ceny“ a „co na to klient, je ochoten si připlatit?“) nějaký přehnaný optimismus nemůže vyvolat. Nicméně následná mailová reakce (v praxi SF dosti unikátní) jednoho z nich je povzbudivější: „Toto téma by se mělo týkat každého českého developera. Bohužel je však náš trh tak cenově degenerován, že o kvalitě bydlení zatím nemůže být vůbec řeč. Jedná se ale přece o bydlení jako takové, nikoli pouze o byty, o prázdné prostory, na kterých se vydělává. Ze strany Skansky je to velmi chytrý tah. Bude však vyžadovat hodně úsilí, aby se téma na trhu prosadilo tak jako třeba nízkoenergetické bydlení.“

Foto: Cécile Graat

